

Is er straks nog iemand die zorgt voor de geest?

Het vooroordeel heerst dat op de geestelijke zorg fors bezuinigd kan worden. Verzekeraars zijn bezig met een kille sanering waar tallozen de dupe van worden.

Fred Leffers en anderen

werkers in de geestelijke gezondheidszorg

Wij zijn op dit moment getuige van een kille sanering in de geestelijke gezondheidszorg. Het ministerie is volkomen doof voor de problemen en weigert de nieuwe stelselwijzigingen uit te stellen. Daarom besloten ggz-instellingen onlangs collectief tot bestuurlijke ongehoorzaamheid.

Dat werd tijd. Onze bestuurders moesten een grens stellen. Wij zien als werkers in de ggz namelijk dagelijks dat het nieuwe zorgstelsel een desastreuze invloed heeft op de kwaliteit van de geestelijke gezondheidszorg. Uit een grootschalige enquête onder ruim vijfduizend zorgverleners in de ggz bleek onlangs dat marktwerking de kwaliteit van zorg ondermijnt, tot onwerkbaar bureau-cratie leidt, de werkdruk fors verhoogt en de zorg duurder maakt in plaats van goedkoper. Zorgverleners kunnen hun cliënten steeds vaker niet de zorg bieden die nodig is.

Nu onze bestuurders aan de noodrem trekken, komt gelukkig ook onze brancheorganisatie GGZ Nederland in actie. Maar nog steeds durft men geen kritiek te uiten op het systeem van de marktwerking wat de problemen heeft veroorzaakt.

Intussen draaien verzekeraars de financiële kraan verder dicht. Zij laten zij zich leiden door winstbejag en door het breed levende vooroordeel dat er op de ggz flink bezuinigd kan worden. Bij de 'onderhandelingen' die momenteel plaats vinden, schroeven zij budgetten *riücksichtslos* met 30 procent terug. Bovendien worden behandelingen pas achteraf vergoed. Zorgverleners moeten ge-

middeld tot acht maanden wachten op hun geld.

Mensen in psychische nood zijn de dupe. De ggz is geen gesprekkenfabriek, maar een wezenlijk onderdeel van onze gezondheidszorg, waar in vele jaren expertise is opgebouwd, die zich vertaalt in een gevarieerd behandelaanbod. Die ervaring dreigt nu, onder druk van de zorgverzekeraars, in weken of maanden te worden afgebroken.

Hoe kan het dat dit in alle stilte gebeurt? Allereerst is de ggz niet een onderwerp waar mensen zich graag in verdiepen. Wij bieden zorg op maat voor de jongere met een eestoorntnis, voor de demente oudere die depressief wordt, voor het stel

Menselijkheid maakt plaats voor geldelijk gewin

met relatieproblemen, voor het kind met autisme en diens ouders, voor de man die depressief is, voor de manager met een alcoholverslaving, voor de mantelzorger die dreigt te bezwijken aan de last van het zorgen. Kortom mensen zoals u en ik die kennen, of misschien zelf zijn.

Een tweede factor is dat onze cliënten zich niet zo snel laten horen. Deels vanwege hun problematiek, deels vanwege een gebrek aan organisatie en deels omdat veel cliënten slechts tijdelijk van de ggz gebruik maken.

Ten derde zijn hulpverleners, we kunnen er niet omheen, weinig assertief. Professionals in de ggz zijn te

veel met hun directe werk bezig en laten daar buiten te weinig van zich horen. Dat mogen we onszelf aanrekenen.

Een vierde punt is dat onze brancheorganisatie en onze beroepsverenigingen ons niet goed hebben vertegenwoordigd. In hun streven om een goede partner te zijn voor de beleidsmakers, raakten ze het contact met hun achterban kwijt. Tot op heden blijken ze nauwelijks in staat om hun inschattingfouten toe te geven en houden ze zich afzijdig of spreken ze nog steeds de taal die de minister wil horen.

Het laatste punt tenslotte, is dat de beleidsmakers welhaast sektarische trekjes hebben als het gaat om het geloof in marktwerking. Zij leven in een eigen wereld die ver af staat van de dagelijkse praktijk. Het valt hen aan te rekenen dat zij een systeem hebben gecreëerd waarin menselijkheid heeft plaats gemaakt voor geldelijk gewin.

Op deze manier wordt de ggz in alle stilte afgebroken door verzekeraars die volop gebruik maken van de macht die het nieuwe zorgstelsel hen geeft. Maar in een beschaafd land als Nederland kunnen en mogen we niets niet toestaan. De marktwerking in de ggz moet daarom onmiddellijk worden stopgezet. Vervolgens moet samen met de professionals van de werkvloer worden gezocht naar een beter systeem.

Dit artikel is mede geschreven door Teeja Bongaards, Spencer Zeegers, Koos van Schie, Alan Ralston, van het actiecomité 'Zorg Geen Markt'. Meer informatie op www.zorggeenmarkt.nl en www.deggzlaatzichhoren.nl.